

Årsrapport
2002

BIBSYS

Innhold

BIBSYS i 2002 – noen hovedpunkter	3
Generelt om virksomheten.....	4
Brukerstøtte, drift og vedlikehold av tjenestene.....	5
Utviklingsprosjekter	10
Bruken av tjenestene.....	15
Noen måltall for kostnadene ved bruken av tjenestene.....	22
Noen tall fra BIBSYS-databasene	23
Noen tall fra regnskapet.....	24
Styre, råd og referansegrupper.....	26
Det 68. norske bibliotekmøtet.....	28
Personalet i BIBSYS.....	29
Statusmøter	30
Andre møter	30
Deltakelse på seminarer, konferanser, utstillinger o.l.....	31
Foredrag	32
Komiteer, tillitsvern m.m.....	33
Publikasjoner	33
BIBSYS-kurs.....	34
BIBSYS-bibliotekene.....	35
Forskdok - institusjonene.....	37

BIBSYS i 2002 – noen hovedpunkter

Mitt BIBSYS ble satt i drift. Denne tjenesten gir BIBSYS-bibliotekenes låntakere adgang til selv å holde oversikt over sine lån, bestillinger og reserveringer. Den omfatter også en funksjon for å sette opp faste søk mot Bibliotekbasen.

Rammeverk for adgangskontrollerte tjenester ble satt i drift. Brukes bl.a. i Mitt BIBSYS.

Emneportalen ble offisielt åpnet. Ved oppstart var 25 faggrupper aktive med registrering av ressurser. Ved utgangen av året var hele 3.015 ressurser registrert.

Biblioteksystemet ble integrert med det systemet som brukes i automatlageret ved Nasjonalbiblioteket i Rana.

Bildedatabasen for UBiT ble satt i drift. Ved åpningen var 27.000 bilder lagt inn i databasen. Tjenesten er åpen for alle.

En etterlengtet revisjon av rutineene for utlånsprosser ble satt i drift på slutten av året. Denne forventes å gi stor effektivitetsgevinst for bibliotekene.

BIBSYS X ble satt i drift. Tjenesten bygger på OpenURL-standarden, og er en generell Web-basert tjeneste som gir adgang til beholdningsinformasjon og låne- og kopi-bestillinger.

Hyllekart. For lettere å finne boka på hylla ble det utviklet en teknisk løsning for integrering av oppstilling i Bibliotekbasen med kart over biblioteket.

Den første SMS-tjenesten ble lansert. Det er nå mulig å sende hentebeskjed til låntakere som SMS-meldinger.

Driften av ISI-databasene ble avsluttet 1. april etter over 6 års drift.

BIBSYS fikk 11 nye deltakerbibliotek.

Stabil drift også i 2002 på alle tjenester. Biblioteksystemet hadde en oppetid innenfor bibliotekenes faste åpningstid på 99,59 %.

Mye arbeid ble i løpet av året lagt ned i basistrukturen i BIBSYS arbeid; organisasjon, dokumentasjon, gjennomgang av arbeidsrutiner, kompetanseoverføring og utvikling og implementering av en rekke tekniske standarder og rutiner.

Ny intern organisering av BIBSYS ble forberedt og vedtatt og blir gjennomført fra 1. januar 2003.

BIBSYS-gruppen flyttet 1. september til nye lokaler i Teknobyen Innovasjons-senter, Abelsgt. 5. Flyttingen ble gjennomført uten stopp av noen av tjenestene.

Eget katastrofeanlegg. I forbindelse med flytting til nye lokaler, ble et eget katastrofeanlegg satt i drift.

Det 68. norske bibliotekmøtet i Stavanger ble gjennomført som et fellesarrangement mellom NBF og BIBSYS.

Fortsatt en økning i bruken av tjenestene:

- Søk mot Bibliotekbasen økte med 8 %
- Tilvekst av nye titler i Bibliotekbasen økte med 18,7 %
- Tilvekst av nye eksemplarer i Bibliotekbasen økte med 3,4 %
- Utlånet økte med 8,8 %

Generelt om virksomheten

BIBSYS hadde de samme rammer som fjoråret, med et budsjett på 32 millioner kroner og en ressursramme på 36.5 årsverk.

Personalet i BIBSYS var stabilt også dette året, kun en person sluttet. Det er ikke ansatt noen nye personer. Dessverre har flere personer hatt lengre sykefravær eller permisjoner i løpet av året. Antall årsverk brukt i 2002 har derfor vært så lavt som 33.5. Flere personer innen samme arbeidsområde har vært borte, noe som har hatt betydelige konsekvenser for utvikling og drift innen disse områdene.

For første gang ble Det norske bibliotekmøtet arrangert i fellesskap av Norsk bibliotekforening og BIBSYS. Møtet trakk mer enn 700 deltagere.

En meget vellykket flytting av både personale og utstyr til nye lokaler ble gjennomført i løpet av året. Systemet var under hele flytteperioden på 1 uke operativt i en egen katastrofehall og brukerne merket meget lite til driftsforstyrrelser.

Bruken av systemene fortsetter å øke. Det var en økning i bruken av Biblioteksystemet med flere søk mot Bibliotekbasen, en stor økning i antall nye dokumenter og eksemplarer og nesten 10% økning i utlånet. I tillegg til økningen i Biblioteksystemet, ble nye tjenester satt i drift og også disse viste høye brukstall. Økningen i bruken av systemene var større enn forventet.

Alle systemene har vært stabile i løpet av hele året med en oppetid på 99,59%. Fra september har systemene blitt drevet i 2 maskinhaller, noe som gir større sikkerhet

og fleksibilitet, og bedre utnyttelse av de samlede ressurser.

Det ble gjennomført nesten 20 utviklingsprosjekter. Flere av disse ble videreført fra året før, og noen vil fortsette til neste år. De resultater som er oppnådd er nevnt i kapittelet BIBSYS i 2002 – noen hovedpunkter. Flere av prosjektene er innen større basisområder og er grunnleggende for videre utvikling av tjenestene. Disse krever både mye ressurser og høy kompetanse for å bli gjennomført og de vil først gi resultater på lang sikt.

Brukerstøtte, drift og vedlikehold av tjenestene

Nye bibliotek

BIBSYS fikk 11 nye deltakerbibliotek og det totale antallet er nå 92.

Brukerstøtte

Kontakten med brukerne skjer først og fremst via brukerstøttevakten som er bemannet innenfor ordinær arbeidstid. Brukerstøttevakten svarer på brukershendelser via telefon, e-post og meldingsregisteret i Biblioteksystemet. I tillegg kommer de enkelte medarbeideres kontakt med referansegrupper, arbeidsgrupper og kontaktpersoner for de enkelte tjenestene.

Informasjon og håndbøker

I 2002 ble det utgitt 2 nummer av BIBSYS-nytt. Informasjon til brukermiljøene har først og fremst blitt formidlet via BIBSYS nettsider med annonsering via e-post til ulike brukergrupper. Ved Bibliotekmøtet i Stavanger ble det presentert en utstilling bestående av plakater, informasjonsbrosjyrer og demonstrasjoner av BIBSYS tjenester.

Det ble publisert 5 helt nye brukerhåndbøker og foretatt 25 revisjoner av eksisterende brukerhåndbøker. Alle disse er tilgjengelige i elektronisk form via BIBSYS nettsider.

Kurs

Det har vært holdt 29 BIBSYS-kurs, 27 kurs i Biblioteksystemet, og 2 i Forskdok. I alt har nesten 200 personer deltatt på disse kursene, en liten nedgang fra i fjor. Det er benyttet 3 egne kursholdere, resten er innleid fra bibliotekene.

Prosjektet kurs 2000 ble slutført 1. halvår 2002 og satt i drift fra og med 2. halvår. Dette innebar en endring i BIBSYS kursplan mht kursenes sammensetning og rekkefølge. I tillegg er det laget et sett nettsider vedr. kursvirksomheten bestående både av fritt tilgjengelige sider, og sider med adgangskontroll. De siste er beregnet på kursledere. Som et ledd i videreutviklingen av opplæringsvirksomheten, ble bibliotekene i 2002 pålagt å inngå en avtale om opplæring med BIBSYS, og å oppnevne en kontaktperson for opplæring ved biblioteket.

Generell drift

En god del faste driftsjobber ble kjørt; 4 avregninger for fakturagrunnlag, ukentlig avlevering til Norsk Samkatalog, ukentlige importere fra Library of Congress og produksjon av 1.400 spesialkataloger. I tillegg ble det brukt mye ressurser på å etablere gode driftsrutiner for de nye tjenestene som er satt i produksjon. Dette omfatter både rutiner knyttet til utviklingsmiljøene, til generell drift av tjenestene, versjonshåndtering og testing. Nødvendig dokumentasjon er laget eller er under utarbeidelse.

Importer og konverteringer

Importer og konvertering var den største aktiviteten innen drift og vedlikehold i 2002. Det ble gjennomført 9 importere av bibliografiske data. 6 av disse var for nye bibliotek. Det ble gjennomført en import av musikkposter, en import av småtrykk og en import av en spesialdatabase (Hamsun-bibliografien). Totalt ga dette en tilvekst på 64.427 nye titler med i alt 145.148 nye eksemplarer. Av dette var 54.613 nye titler med 130.115 eksemplarer fra nye bibliotek. Det ble arbeidet med å forbedre importrutinene for bibliografiske data, og det ble utarbeidet en beskrivelse som setter større krav til kvaliteten på data som skal importeres.

Det ble daglig importert data fra Nasjonalbibliotekets Base Bibliotek til BIBSYS låntakerregister.

Ved oppstart av høstsemesteret ble det foretatt 23 importere av studentdata til BIBSYS låntakerregister. I tillegg ble det lagt til rette for daglig import av studentdata fra studentregistre for to nye institusjoner, slik at det nå er totalt tre institusjoner som benytter dette tilbudet.

Det ble gjennomført 36 større og mindre konverteringsoppgaver for ulike institusjoner.

Elektroniske tidsskrifter

Elektroniske tidsskrifter blir nå katalogisert i Bibliotekbasen. Data blir dels registrert av bibliotekene, dels importert fra leverandørene. Arbeid omkring elektroniske tidsskrifter har vært en aktivitet med økende omfang. 33 importere av elektroniske tidsskrift-pakker ble gjennomført i 2002. Dessverre har BIBSYS hatt begrensede ressurser til dette arbeidet.

En avklaring på oppgavefordeling, organisering og finansiering av dette viktige arbeidet er nødvendig.

Programsystemene

I arbeidet med å drifte og vedlikeholde alle BIBSYS tjenester inngår rettinger og mindre endringer i programsystemene. Totalt 449 feilmeldinger og endringsforslag for Biblioteksystemet ble ferdigbehandlet i 2002. Det ble gjennomført 4 ordinære igangsettinger av nye versjoner av programsystemene og 2 prosjektigangsettinger. Driftsrutinene for igangsetting av nye versjoner ble revidert og forbedret.

Utvikling av nye tjenester skjer ved bruk av nye verktøy. Det ble laget og dokumentert et drifts- og utviklingsmiljø for alle disse nye verktøyene.

Drift eksterne systemer

Etter at Riksbibliotektjenesten hadde sagt opp driftsavtalen med BIBSYS, ble drift av ISI-databasene avsluttet 1. april 2002 etter over 6 års drift. Brukerne benytter heretter ISI's eget grensesnitt Web Of Science. Med dette avsluttet BIBSYS drift av sin største database og en viktig tjeneste.

De 50 databasene fra SilverPlatter ble driftet for 20 institusjoner også dette året. Det ble innført en ny versjon av brukergrensesnittet (WebSpirs). Det ble innledet forhandlinger med OVID, som er den nye eieren, om videre drift av denne tjenesten.

Databaser og systemer

BIBSYS drifter flere egenutviklede databaser. Disse er Bibliotekbasen (med utviklings-, opplærings- og produksjonsversjon), to Forskdok-databaser for hhv. forskningsprosjekter – og resultater, en stor database (brønn) med data importert fra Library of Congress, en Bildedatabase for UBiT, en Hamsun-bibliografi for UBTØ og en database for internettressurer (BIBSYS Emneportalen). I tillegg driftes nesten 50 databaser som en del av SilverPlatter-tjenesten. Her er BIBSYS kun driftsoperatør, og gjør ikke annet vedlikehold enn å legge inn nye versjoner av systemene (databasesystem og søkegrensesnitt) og å importere data.

Det brukes stadig nye verktøy til utvikling av tjenestene. Biblioteksystemet og dets databaser er fremdeles i drift på AIX-UNIX maskiner, og med ADABAS som databasesystem og NATURAL som utviklingsverktøy. I bl.a. BibSøk Nett benyttes programvare skrevet i C.

I utvikling av nye tjenester benyttes et nytt rammeverk der JAVA står sentralt. Disse blir utviklet etter en ny 3-lags arkitektur. For Bildedatabasen benyttes informasjonsserveren TAMINO med et programsystem skrevet i JAVA. Her lagres data i XML. For Emneportalen benyttes et system kalt ROADS som er skrevet i Perl.

Dagens systemer er utviklet ved bruk av flere typer verktøy. Drift av systemene har derfor blitt stadig mer ressurskrevende. I løpet av året har mye ressurser blitt brukt til å utvikle og fastsette en ny standard for utvikling. Dette er forventet å gi raskere utvikling, og enklere og mindre ressurskrevende drift.

Stabiliteten på systemene er fortsatt god, dette gjelder både databasene og program-systemene. I løpet av 2002 ble imidlertid

ytelsen ved søking mot Bibliotekbasen for dårlig. Bruk av systemene viser fortsatt en økning. Det vises her til kapitelet Bruken av tjenestene for flere detaljer.

Intern infrastruktur

I forbindelse med flyttingen var det behov for å skifte ut en del av PC-utstyret. Mens våre tidligere lokaler hadde enkeltmannskontorer, er de fleste arbeidsplassene i de nye lokalene i åpent landskap. For å få bedre plass valgte vi å anskaffe nye flate skjermer til alle ansatte, og mange fikk også ny PC.

I 2001 startet vi arbeidet med å effektivisere driften av PC-utstyret ved å bruke terminalbaserte løsninger (Citrix) for kontorstøtteverktøy og annen programvare. Vi hadde en god del problemer med denne løsningen, og høsten 2002 måtte vi starte et arbeid med å oppgradere den til en ny versjon. Dette arbeidet blir sluttført i 2003.

Arbeidet med intern infrastruktur ble mer ressurskrevende enn antatt, og det blir brukt i overkant av ett årsverk mer enn planlagt til dette.

Bruk av konsulenter

Enkelte oppgaver blir ikke utført av BIBSYS personale, men av konsulenter. Disse er enten leid inn fra bibliotekene, eller fra eksterne konsultentselskaper. For Emneportalen har Kjersti Myrtrøen fra BRODD vært leid inn hele året i ca. 500 timer som Emneportalredaktør. Fra bibliotekene er det blitt leid inn konsulenter til generell utvikling, til vedlikehold av HUMORD, til utvikling av Bildedatabasen, til arbeid i ulike arbeidsgrupper, til teknisk arbeid og til internt bibliotek hos BIBSYS. Flere personer har også blitt leid inn som kursledere for BIBSYS-kurs.

Flytting

Flytting til nye lokaler i Teknobyen preget det systemtekniske arbeidet i hele 2002. I dette arbeidet inngikk flere innbyrdes avhengige prosesser:

- Oppbygging av ny maskinhall i Teknobyen
- Oppbygging av ekstra maskinhall (katastrofeløsning) i NTNUs maskinhall
- Oppbygging av nye kontorlokaler og teknisk infrastruktur
- Opprydding i de gamle lokalene

Disse prosessene ble stort sett både ledet og utført av systemteknisk personell ved BIBSYS, med noe støtte fra eksterne konsulenter og annet innleid personell (flyttebyrå og sommervikarer). Flyttingen ble i grove trekk gjort ved at vi flyttet alle tjenester til en ekstra maskinhall, mens utstyret ble flyttet fra gammel til ny hall. I en kort periode var det drift i alle tre maskinhaller samtidig.

Ekstern konsulent ble benyttet ved spesifisering og oppfølging av de byggtekniske anskaffelsene.

Prosesen ble ekstra komplisert siden vi flyttet til et helt nytt bygg. Dette krevde løpende kontakt med både byggherre og utleier.

Det ble gjennomført en omfattende opprydding i de gamle lokalene etter flyttingen. En hel maskinhall med store kjølemaskiner, mange kilometer data- og strømkabler, datagulv og utrangerte maskiner ble fjernet. Det meste av arbeidet ble utført av vårt eget personale.

Vi hadde mange oppstartproblemer med strømforsyning, kjøling, defekte diskere m.m. i den nye hallen, men da var heldigvis systemene ennå ikke i drift der. Resultatet av den kompliserte flytteprosessen var meget gode. Tjenestene til bibliotekene ble i svært liten grad berørt.

Fische-bygget, Elgeseter gate 10. Her holdt BIBSYS til fra september 1993 til september 2002. Lokalene her var tidligere benyttet som utstillingshall for en bilforretning.

Teknobyen Innovasjonssenter, Abels gate 5. Hit flyttet BIBSYS inn i helt nye lokaler i september 2002.

Utviklingsprosjekter

Resultatene av utviklingsprosjektene har i 2002 vært færre enn planlagt ved starten av året. En av årsakene er at personal som var allokert til prosjektene ikke var i stand til å yte tilstrekkelig innsats på rene utviklingsoppgaver fordi de ble brukt til drifts- og vedlikeholdsoppgaver i større grad enn forutsatt. Den interne omorganiseringen av produktavdelingen som ble foretatt i mars 2002 var i stor grad motivert av slike problemstillinger. Overgangen til ny arbeidsfordeling gjennom omorganiseringen har tatt noe ekstra ressurser, i hovedsak forbundet med intern dokumentasjon.

Det er innen utviklingsgruppen totalt brukt 15.140 timeverk, mot planlagt 15.418. Av disse er 1.823 timeverk gått med til ledelse, administrasjon etc. inklusive 228 timeverk til flytting.

I prosjektet **Basisløsninger** er det bygd videre på den trelagsarkitekturen som er vedtatt som grunnlag for utvikling av nye tjenester fra BIBSYS. Sentralt i arkitekturen står en strategisk satsing på bruk av Java som programmeringsspråk for de brukernære applikasjonene, samt utstrakt bruk av XML for utveksling av meldinger mellom de forskjellige systemkomponentene. Det er utviklet et rammeverk for å generere HTML-delen av brukergrensesnitt, og et adgangskontrollsystem som bygger videre på BIBSYS brukernavn og BIBSYS låntaker-ID. Ved hjelp av disse komponentene ble tjenesten Mitt BIBSYS lansert i 2002. Registrerte brukere kan her få personlig tilpassede tjenester. Samarbeidet innen FEIDE-prosjektet til UNINETT fortsetter, men det har ikke gitt konkrete resultater.

En pilotimplementasjon av FEIDE-basert adgangskontroll er forventet i første halvår 2003.

I prosjektet **Teknologi og standarder** ble det nedlagt grunnlagsarbeid bl.a. innenfor følgende områder: retningslinjer for bruk av tegnsett, retningslinjer for bruk av XML, design av SMS-meldingssystem, grunnlagskartlegging innen teknologiene Web Services og SR/U og SR/W (nye søkeprotokoller). Det er utviklet en testserver som bygger på SR/U-protokollen til bruk for utforsking innen NorZIG-samarbeidet.

I prosjektet **Dokumentlevering** er det utviklet brukerorienterte tjenester som presenteres under Mitt BIBSYS: oversikt over lån, reserveringer og bestillinger. Et søkbart bestillingsarkiv inngår. Arbeidet med videreutvikling av brukerprofil vil fortsette i 2003 sammen med egenfornyning og egenreservering av lån.

I 2002 ble den første SMS-baserte tjenesten satt i drift. Brukere som ønsker det kan få hentebeskjeder fra sitt utlanssted sendt som tekstmelding til mobiltelefon. Tjenesten forutsetter at nødvendig informasjon om brukerens preferanse registreres i BIBSYS låntakerregister.

Prosjektet **Søkeportal** var forutsatt å gå over to år, og blir videreført i 2003. En god del arbeid er gått med til grunnlagsdokumenter, bl.a. etablering av en såkalt søkearkitektur. En ny tjeneste med navn BIBSYS X ble lansert i 2002. Denne tjenesten bygger på OpenURL-standarden, og er en generell Web-basert tjeneste som gir adgang til beholdningsinformasjon og lån/kopibestilling. Tjenesten ble satt i prøvedrift fra PubMed på slutten av året for testing av UBiT og UBO. Tjenesten blir satt i regulær drift i mars 2003, og vil da erstatte og utvide funksjonaliteten i BIBSYS LINK.

Tjenesten Faste søk ble satt i drift i juni 2002 som en del av Mitt BIBSYS. Etter noen endringer og feilrettinger ble endelig versjon av tjenesten satt i drift i november. Tjenesten ble samtidig gjort tilgjengelig direkte fra søkeresultatene i BibSøk Nett.

I siste kvartal ble det igangsatt støtte for vising av Hyllekart, hvor brukerne kan følge ei lenke fra eksemplarvisingen i BibSøk Nett til et kart over biblioteket som viser bokas plassering. Det er i samarbeid med en arbeidsgruppe ved UBO definert en standard syntaks for lenking til såkalte hyllekartservere (etter modell fra OpenURL-standarden), og lenkemekanismen er implementert i BibSøk Nett. Denne tjenesten vil gi resultater når bibliotekene oppretter slike hyllekartservere.

Innen prosjektet **Organisering av samlinger** er hovedtyngden av ressursene brukt på analyse av dataformater. En konkret plan for reorganisering av typekoder (såkalte 008-koder) i Bibliotekbasen er utarbeidet. Reorganiseringsarbeidet vil bli utført i 2003. Det er utarbeidet rapporter om FRBR og BIBSYS-MARC, om konvertering mellom BIBSYS-MARC og NORMARC/MARC21, om

utveksling av metadata mellom biblioteksystemer og om lenking av digitalt materiale.

Det er videre utviklet et opplegg for implementering av samordnet bruk av MESH tesaurus med støtte for nye MESH-utgaver, sammenslåing av lokale felter til fellesfelte, samt integrert autoritetskontroll mot MESH i katalogprogrammet. Dette vil bli satt i drift i 2003

I prosjektet **Emneportal** ble et spesiallaget søkegrensesnitt for publikum utviklet, og Emneportalen ble offisielt åpnet våren 2002. Det administrative apparatet rundt registreringen i Emneportalen, vedlikehold av emnehierarki og kontakt med fagredaksjonene har tatt mye tid, og en stor del av dette arbeidet har av praktiske årsaker blitt utført innen utviklingsprosjektet.

Det er utviklet egne rutiner for lenkesjekk av postene i Emneportalen. En vesentlig nyvinning i 2002 var at det nye registret til DDK5 (ny norsk utgave av Dewey) ble integrert som gjenfinningshjelpemiddel i Emneportalen etter samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Forut for åpningen ble det inngått en avtale mellom BIBSYS og OCLC som er rettighetshaver til Dewey-systemet.

I prosjektet **Elektroniske tidsskrifter** er mesteparten av innsatsen gått med til å utføre feilrettinger og mindre endringsforslag i registreringsprogrammene og i BibSøk Nett. Blant disse kan nevnes et opplegg for behandling av gratis-tidsskrifter og oppsagte abonnementer, samt justeringer i måten opplysninger om beholdning og lisensbetingelser blir presentert på i søkeprogrammene. En konsekvens er at en del vesentlige forbedringer og systemomlegginger som det er stort behov for, ikke er blitt utført. Her kreves det en opprioritering av arbeidet i 2003, bygd på en ny og systematisk gjennomgang av brukerkravene. Den dårlige framdriften i dette prosjektet tyder på at en del grunnleggende valg av systemdesign ikke har vært gode nok, slik at også dette området må få en ny gjennomgang neste år.

Prosjektet **Meldingssystem** ble initiert sommeren 2002, med målsetting å lage et nytt meldingssystem til bruk for brukerstøtte og Drift-og vedlikeholdsgruppen. Systemet vil gi brukerne mulighet til å melde feil og endringsforslag inn til BIBSYS, og mulighet til å følge med i behandlingen av eksisterende meldinger. Dette innebærer bl.a. å søke på meldinger, gruppere meldinger og lage rapporter over meldinger. Det nye systemet ble igangsatt for BIBSYS-ansatte i slutten av 2002. Det er laget et brukergrensesnitt på web både for registrering og administrasjon. Hele systemet vil bli satt i drift for alle brukerne i første halvår 2003.

Innen prosjektet **Revisjon av lån** har en viktig aktivitet vært å utvikle støtte i Biblioteksystemets funksjoner for dokumentlevering for automatlageret som i 2003 skal settes i drift ved Nasjonalbibliotekets depotbibliotek i Mo i Rana. Det er utført et omfattende designarbeid

og utviklet en kommunikasjonsprotokoll i samarbeid med Nasjonalbiblioteket og deres systemleverandør. En testversjon av rutiner for innlagring og utlån av medier i automatlageret ble programmert ferdig i 2002. Systemet vil bli satt i full drift i første halvår 2003.

Ny løsning for utlånspurring ble igangsatt. En viktig endring er muligheten til å samle alle purringer til én låner i ett og samme brev. Plasseringen av elementene i et slikt brev kan bibliotekene selv bestemme. Erstatningsbrev kan kjøres på nytt, og biblioteket kan selv velge øvre grense for antall erstatningsbrev pr. kjøring. Det er innført støtte for språkkode. Purre-utskrifter kjøres på ny utskrifts- og abonnementsløsning. Også andre etterspurte funksjoner kom med i den nye purreløsningen, med den hensikt å gi bibliotekene større kontroll over purrekjøringene og tekstene i purringene.

I rutinen for behandling av brukerbestillinger ble det programmert inn mulighet til å søke på bestillinger ut fra dato og fritekst. Dette har ikke vært mulig før. Viderebestilling er også forbedret ved at det er mulig å viderebestille til ikke-BIBSYS-bibliotek.

I prosjektet **Servere** har en av hovedmålsettingene vært å oppgradere dagens Z39.50-inngang til Bibliotekbasen til en mer stabil og moderne systemarkitektur og plattform. Vi har i 2002 hatt utilfredsstillende stabilitet på denne tjenesten. Den medgatte innsatsen i dette prosjektet har ikke vært nok til å gi de forventede resultatene. Det har bl.a. gått med tid til kortsiktig feilsøking og driftsoppgaver. Andre planlagte oppgaver som f.eks. en kommunikasjonsprotokoll for Automatlageret ble overført til andre prosjekter. Serverprosjektet må fortsette i 2003.

Innen prosjektet **Katalogendringer** har mesteparten av innsatsen gått med til å opprette en egen innholdsdatabase, som fylles opp med innholdsfortegnelser og forlagsomtaler for poster som finnes i Bibliotekbasen. Det er lenker mot disse opplysningene i BibSøk Nett. I desember ble det inngått en avtale med Book Data, som representerer over 20.000 forlag i Storbritannia. Avtalen betyr i første omgang import av anslagsvis 108.000 korte beskrivelser med innholdsfortegnelser, 135.000 korte beskrivelser og 35.000 omslagsbilder. Videre er omslagsbildene som inngår i dette prosjektet integrert i postpresentasjonene i BibSøk Nett, og det er også innført en søkemulighet for innholdsfortegnelser og sammendrag. Prosjektet er avsluttet.

Prosjektet **Elektronisk publisering** har blitt nedprioritert i løpet av året, delvis grunnet ressursituasjonen, men også på grunn av tilsynelatende liten etterspørsel fra institusjonene. Noe innsats er lagt i dokumentasjon av tjenesten DC BIBSYS LINK, som bl.a. innebærer utnyttelse av URN-tjenesten ved Nasjonalbiblioteket. Dette prosjektet betraktes som avsluttet, og vil ikke få noen direkte oppfølging i 2003.

I prosjektet **Bildebase** har utgangspunktet for prosjektet vært et ønske fra UBiT om å drifte deres Bildedatabase. Systemet har vært i prøvedrift fra 2001, men tjenesten ble satt i ordinær drift for publikum fra våren 2002, med omlag 27.000 bilder fra UBiTs samlinger.

Som en oppfølging er løsningen som ble laget for UBiTs Bildedatabase videreutviklet til et generelt produkt, med database, administrasjonsverktøy og brukergrensesnitt. Dette vil stå til rådighet for potensielle interessenter i løpet av første halvår 2003.

Prosjektet **Samisk i søkeprogrammene** ble avsluttet i 2002, uten at de forventede resultatene ble oppnådd. En vesentlig årsak til dette var at den avtalen vi hadde om oversettingsarbeid av tekstene i brukergrensesnittet ikke ble oppfylt. Det ble gjort noen mindre systemendringer for å forberede flerspråklig støtte i BibSøk Nett, samt utvikling av konverteringsprogrammer som er nødvendige for å bruke tegnsettet UTF-8 (UNICODE).

Prosjektet **Lister og statistikk** ble avsluttet i 2002 med forventet resultat. Det ble etablert Web-basert tjeneste for utskrift av lister og statistikk fra Biblioteksystemet til bruk for bibliotekansatte. Løsningen benytter ny utskrifts- og abonnementsløsning. En del av listene og statistikkene som allerede var tilgjengelige i den Telnet-baserte tjenesten, er tilgjengelige i den nye Web-baserte tjenesten. I tillegg er det mulig å ta ut en ny liste, kalt dokumentliste, med mange muligheter for utvalg, sortering og presentasjonsformat. Alle lister og statistikker kan settes opp for abonnementskjøring, for eksempel daglig, ukentlig eller månedlig.

Knyttet til liste-tjenesten ble det også mulig å få jobboversikten på web. Man kan i den oversikten se bestilte og ferdige, og hvilke abonnementskjøringer man har. Det ble også laget egen oversikt over utskrifter som ligger på web, med lenke direkte til utskriftene.

Det nordiske prosjektet **SVUC** (Scandinavian Virtual Union Catalogue) ble avsluttet i 2002. BIBSYS innsats i dette prosjektet har vært å klargjøre søkeprogrammene ZSøk og GENSØK slik at SVUC-partneres databaser er tilgjengelige for våre brukere. SVUC-avtalen gir også adgang til å kopiere poster fra disse databasene (kopi-katalogisering). Denne muligheten er tilstede i GENSØK, men brukerne opplever den som såpass omstendelig at det vil være ønskelig å utvikle bedre kopi-katalogiseringsmuligheter. Dette arbeidet vil fortsette i 2003. For å gi adgang til de av partneres databaser som er underlagt adgangskontroll, er det utarbeidet en egen administrativ informasjonstjeneste som lister opp BIBSYS-bibliotekenes internett-adresser. Det er utarbeidet informasjonssider på web, publisert artikler i BIBSYS-nytt og laget informasjonsbrosjyre for Bibliotekmøtet i 2002.

BIBSYS har deltatt aktivt i arbeidet med opprettelsen av organisasjonen **ONE association** som skal videreføre de resultater en har oppnådd gjennom de tidligere EU-prosjektene ONE og ONE 2, dvs. vedlikehold av standarder, protokoller og programvare. I tillegg kommer utarbeidelse av avtaleverk som skal sikre organisasjonens medlemmer gratis søk og kopi-katalogisering fra hverandres baser. På sikt vil dette utgjøre en utvidelse av SVUC-avtalene på mer europeisk basis.

Bruken av tjenestene

Biblioteksystemet

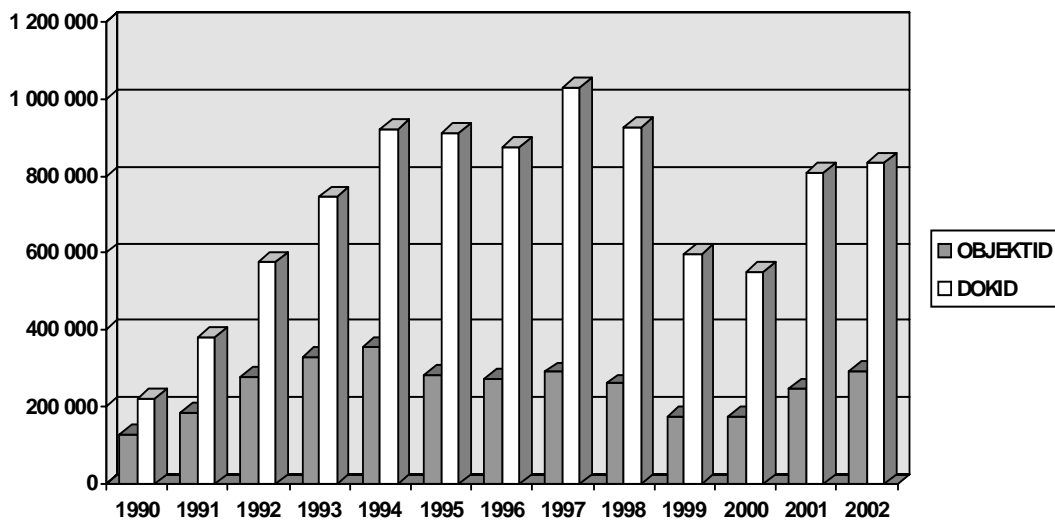
Tabell 1. Bruken av Biblioteksystemet.			
	2000	2001	2002
Antall databasekall mot Bibliotekbasen	2.635.385.028	3.283.716.913	3.497.395.075
Antall søk mot Bibliotekbasen via BibSøk Nett	8.084.630	11.311.463	12.223.201
Antall vis fra Bibliotekbasen via BibSøk Nett	6.078.159	7.342.926	7.490.627
Antall nye titler	173.535	246.759	292.954
Antall nye eksemplarer	549.227	807.844	835.492
Antall utlån	2.433.067	2.660.250	2.894.890
Antall fjernlansbestillinger ved BIBSYS-bibliotek	309.094	287.695	275.886
Antall låne- og kopibestillinger fra låntakere	399.668	416.885	408.004

Biblioteksystemet brukes i de interne rutineene ved BIBSYS-bibliotekene, og til å administrere Bibliotekbasen som inneholder samlingene til disse bibliotekene.

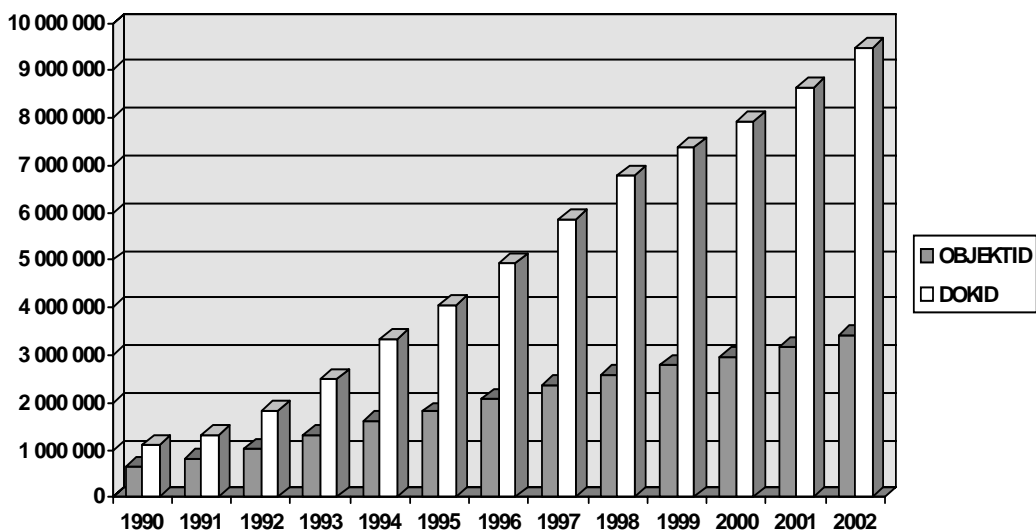
Tabell 1 viser tall for bruken av Biblioteksystemet i perioden 2000-2003. Figurene 1-5 illustrerer utviklingen for hele den perioden hvor det foreligger sammenlignbare data.

Det er gjennomgående en stor økning i bruken av Biblioteksystemet. Antall databasekall mot Bibliotekbasen, som er et mål på den totale aktiviteten, økte med 6,5 % fra 2001 til 2002. Antall søk mot Bibliotekbasen via BibSøk Nett økte med 8 %. Tilveksten av nye titler var 292.954 (18,7 %) i 2002. 54.613 av disse kom inn ved import fra nye BIBSYS-bibliotek. Noe overraskende var det også en fortsatt økning på 8,8 % i antall utlån fra 2001-2002.

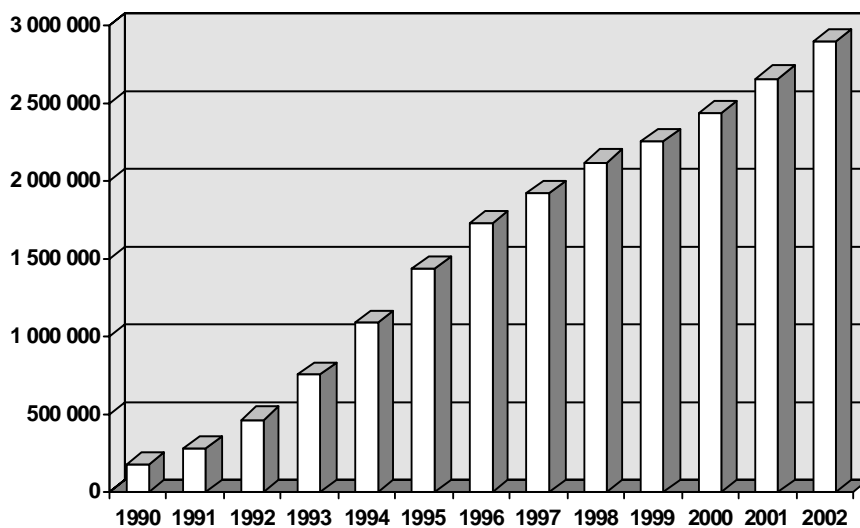
I perioden 2000-2002 var det en nedgang i BIBSYS-bibliotekenes fjernlansbestillinger. I 2002 ble det gjort 275.909 fjernlansbestillinger, hvorav 56 % var lånebestillinger og 44 % var kopibestillinger. Nedgangen i antall fjernlansbestillinger skyldes en sterk nedgang i antall kopibestillinger, da antall lånebestillinger er tilnærmet konstant. Andelen kopibestillinger avtok fra 50 % i 2000 til 44 % i 2002. Fra 2001 til 2002 var det for første gang også en nedgang i antall bestillinger fra BIBSYS-bibliotekenes låntakere via låne- og kopibestillingsfunksjonen i biblioteksystemet. I 2002 ble det registrert 408.004 slike bestillinger. Nedgangen skyldes at antallet kopibestillinger avtok mer enn den samtidige økningen i antall lånebestillinger. I 2000 var 40 % av låntakernes bestillinger kopibestillinger. I 2001 sank andelen kopibestillinger til 36,5 %, og i 2002 utgjorde den bare 30 % av de samlede bestillingene fra låntakerne.

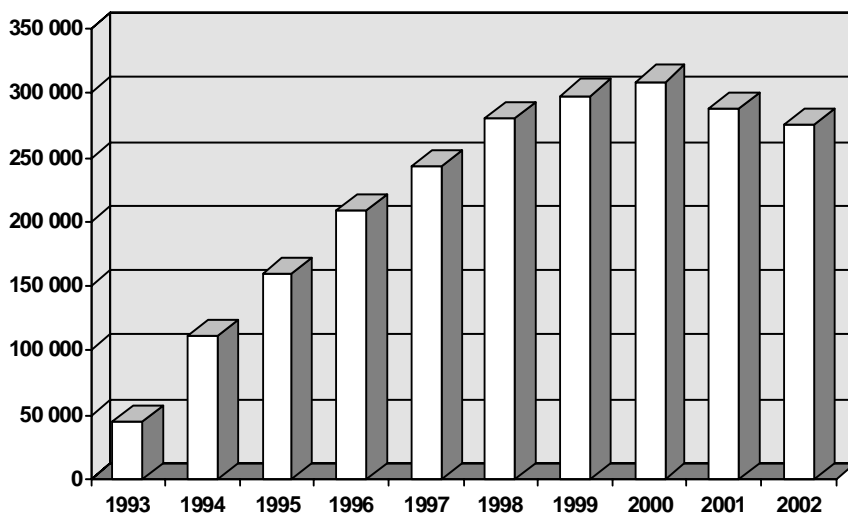
Figur 1. Årlig tilvekst av nye OBJEKTIV (antall forskjellige titler) og DOKID (antall forskjellige eksemplarer) i Biblioteksbasen i perioden 1990-2002.

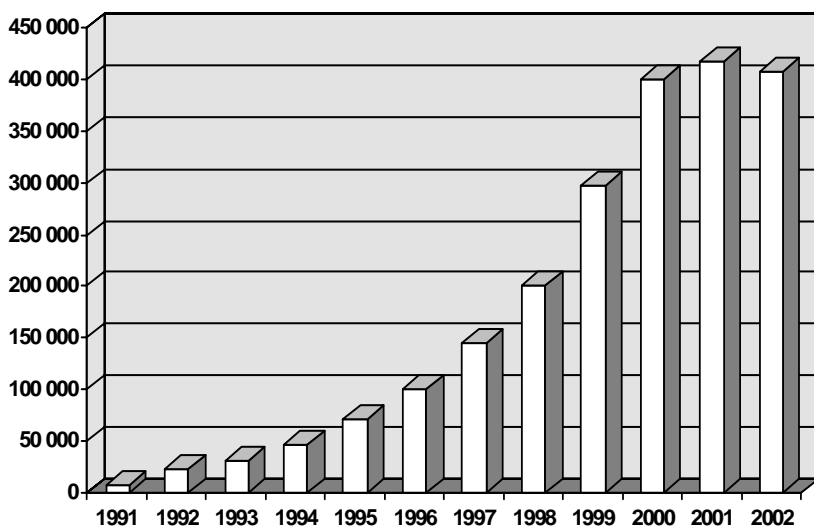
Figur 2. Totalt antall OBJEKTIV (antall forskjellige titler) og DOKID (antall forskjellige eksemplarer) i Biblioteksbasen i perioden 1990 – 2002.

Figur 3. Antall utlån ved BIBSYS-bibliotekene pr. år i perioden 1990-2002

Figur 4. Antall fjernlånbestillinger ved BIBSYS-bibliotekene pr. år i perioden 1993-2002. Datagrunnlaget inkluderer både låne- og kopibestillinger mellom BIBSYS-bibliotekene, og til biblioteker ikke er tilknyttet BIBSYS.

Figur 5. Antall låne- og kopibestillinger fra BIBSYS-bibliotekenes låntakere pr. år i perioden 1991-2002. Datagrunnlaget omfatter bestillinger via låne- og kopibestillingsfunksjonen i Biblioteksystemet.

Forskdok

Forskdok er et system for forskningsdokumentasjon. Det brukes av 62 institusjoner, hvorav 15 ikke er BIBSYS-deltagere.

Forskdok består av en database for forskningspublikasjoner (Forskpub) og en database for forskningsprosjekter (Forskpro).

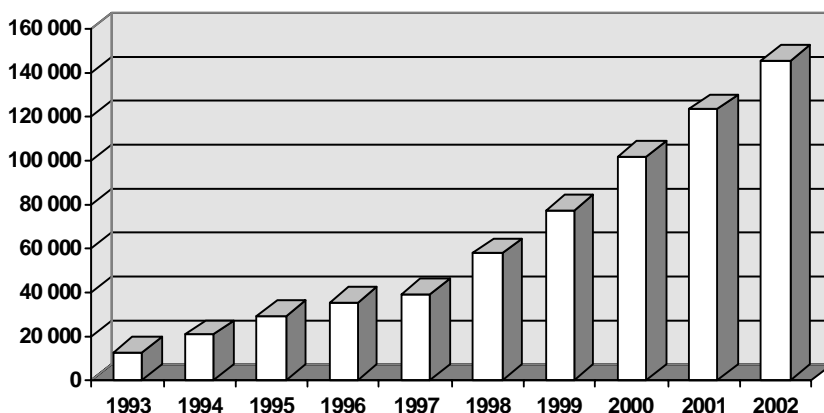
Tabell 2 viser tall for bruken av Forskdok-basene i perioden 2000 – 2002- Figur 6 viser utviklingen av registrering i Forskpub i perioden 1993 – 2003

Det er en økning i bruken av Forskdok fra 2001 til 2002. Tilveksten av nye forskningspublikasjoner øker med 4,7 %. Dessverre er det en redusert søkeaktivitet, med en nedgang på 6,7 %.

I basen FORSKPRO var det ved utgangen av 2002 registrert i alt 4.664 forskningsprosjekter, mot 3.630 ved utgangen av 2001.

Ved årets utgang hadde 62 institusjoner inngått avtale om å bruke Forskdok. Av disse var 4 nye i 2002

Tabell 2. Bruken av Forskdok.			
	2000	2001	2002
Antall databasekall mot Forskdok-basene	161.497.307	108.100.289	91.857.172
Antall søk mot Forskdok-basene	701.917	338.744	317.426
Antall vis fra Forskdok-basene	134.552	177.984	178.965
Antall nye registreringer i Forskpub	25.186	21.509	22.525
Antall nye registreringer i Forskpro	1.238	1.132	1.081

Figur 6. Totalt antall forskningsresultater i Forskdokbasen Forskpub i perioden 1993-2002.

SilverPlatter-databasene

BIBSYS drifter et system fra SilverPlatter som består både av et brukergrensesnitt (WebSpirs), og en database. BIBSYS importerer data inn i databasene.

Vi ser en markant økning i bruken av systemet, med en økning på hele 17,6 % for antall søk.

Tabell 3 viser tall for bruken av SilverPlatter-databasene i perioden 2000 – 2002.

Tabell 3. Bruken av SilverPlatter-databasene.			
	2000	2001	2002
Antall institusjoner med tilgang	9	19	20
Antall databaser	47	48	47
Antall søk mot databasene	4.403.748	5.582.380	6.566.506

ISI

BIBSYS har siden 1996 drevet en database med data fra ISI – Institute for Scientific Information. Systemet er egenutviklet. Data ble hver uke importert inn i databasen.

Denne tjenesten skulle etter planen opphøre fra 31.12.2001 etter at Riksbibliotek tjenesten hadde sagt opp driftsavtalen med BIBSYS, men ble drevet fram til 1.4.2002 etter ønske fra RBT.

Tabell 4 viser tall for bruken av ISI-databasen fra 2000 til og med 1.kvartal 2002

Tabell 4. Bruken av ISI-databasen.			
	2000	2001	1. kv. 2002
Antall institusjoner med tilgang	85	83	80
Antall søk mot databasen	2.474.635	2.493.668	568.282

Emneportalen

Emneportalen ble offisielt åpnet på det 68. Norske bibliotekmøte i april. Systemet er utviklet ved bruk av verktøyet ROADS som er tilpasset til vårt bruk. En meget aktiv redaksjonsgruppe har nedlagt et betydelig arbeid i utvikling av systemet, og hele 25 faggrupper er ansvarlig for registreringen av data.

Alle poster (ressurser) blir klassifisert ved bruk av DEWEY. Det er inngått en egen avtale med OCLC om bruk av DEWEY. Et eget emnehierarki er laget og koblet mot DEWEY. Emnehierarkiet brukes som en av søkeinngangene til ressursene. Tabell 5 viser tall for bruken av Emneportalen i perioden 2000 – 2002. Bruken av Emneportalen øker kraftig og antall oppslag var på slutten av 2002 mer enn 30.000 pr. mnd.

Tabell 5. Bruken av Emneportalen.			
	2000	2001	2002
Antall poster (ressurser) i databasen			3.015
Antall søk mot databasen	2.295	34.806	179.526

Billedatabasen

UBiTs billedatabase ble satt i produksjon 19. juni 2002. Den er utviklet i samarbeid med UBiT. Utviklingsarbeidet har vært nyttig for BIBSYS. Vi har skaffet oss erfaring og kompetanse i bruk av nye verktøy og i bruk av XML.

Ved årsskiftet var ca. 27.000 bilder registrert. Basen er åpen for søking for alle. Siden oppstart er det foretatt ca. 10.000 søk (120 pr. dag) og 5.000 visning av poster (60 pr. dag).

Noen måltall for kostnadene ved bruken av tjenestene

Måltallene brukes for å se utviklingen av kostnadene på noen områder, som et forhold mellom en bestemt aktivitet og BIBSYS totale utgifter. Måltallet sier ingen ting om de direkte kostnadene ved de enkelte aktivitetene fordi alle utgifter er knyttet til en bestemt aktivitet.

Måltallet vil kunne brukes til å måle utviklingen over flere år. Tabell 6 viser måltall for 4 ulike aktiviteter i perioden 2000 – 2002. Regnskapsførte utgifter i disse årene var kr. 29.522.000 i 2000, kr. 27.763.000 i 2001 og kr. 32.998.000 i 2002

	2000	2001	2002
Pr. utlån	12,1	10,4	11,4
Pr. ny tittel registrert	170,1	112,5	112,6
Pr. nytt dokument registrert	53,7	34,4	39,5
Pr. I søk/vis i Bibliotekbasen	2,1	1,5	1,67

Noen tall fra BIBSYS-databasene

Tabell 7 vises noen tall fra databasene pr. 31.12.2002. For Bibliotekbasen vises antall dokumenter (titler) i hele basen, for noen materialtyper og for noen av de store bibliotekene.

Det vises også tall for LC-brønnen, Forskdok, Emneportalen og Bildedatabasen.

Av de 3.45 mill. titlene i Bibliotekbasen har 1.476 informasjon som innholdsfortegnelse, sammendrag eller omslagsbilde.

Hele 12.129 dokumenter finnes som nettdokumenter

Tabell 7. Antall poster i BIBSYS-databasene		
Database	Delbase	Antall poster pr.31.12.2002
Bibliotekbasen (hele)		3.450.000
	Tidsskrifter (periodika)	129.000
	Elektroniske tidsskrifter	10.200
	Hovedoppgaver	67.000
	Artikler	17.064
	Lyd	43.320
	Noter	33.871
	Pliktavlevert materiale (NB Rana)	243.500
	Depotbiblioteket (NB Rana)	371.339
	NBO	409.000
	UBO	1.430.000
	UBiT	940.375
	UBB	1.023.500
	UBTø	443.500
LC-brønn		6.708.000
Forskpub		145.139
Forskpro		4.689
Emneportalen		3.015
Billedatabasen		27.000

Noen tall fra regnskapet

Regnskapet er i to deler: ordinært budsjett (med inntekter hovedsakelig fra BIBSYS-bibliotekene) og ekstern finansiering (med inntekter fra prosjektbevilgninger).

Fullstendig regnskap kan fås ved henvendelse til BIBSYS. Alle tall er i hele 1.000 kroner.

Ordinært budsjett	Regnskap 2001	Rev. Budsjett 2002	Regnskap 2002
Inntekter			
Tilskudd fra institusjonene	24.900	27.286	27.027
Utdannings- og forskningsdepartementet	2.900	3.000	3.000
Overført fra foregående år	3.404	4.171	4.171
Andre inntekter (tilskudd, startavgift, kurs)	730	500	552
Sum inntekter ordinært budsjett	31.934	34.957	34.750
Utgifter			
Drift	10.197	12.557	11.293
Lønn	15.630	15.400	14.827
Store nyinnkjøp	1.936	7.000	6.878
Sum utgifter ordinært budsjett	27.763	34.957	32.998
Ordinært budsjett, overføres til neste år	4.171	0	1.752

Ekstern finansiering	Regnskap 2001	Rev. Budsjett 2002	Regnskap 2002
Inntekter			
Bevilgninger/ tilskudd	856	296	118
Overført fra forrige år	-307	-221	-221
Sum inntekter ekstern finansiering	549	75	-103
Sum utgifter ekstern finansiering	770	75	111
Ekstern finansiering, overført neste år	-221	0	-214

Kommentarer til regnskapet

I ordinært budsjett skyldes nedgangen i tilskudd fra bibliotekene i hovedsak forsinket oppstart for nye bibliotek.

Lavere driftskostnader skyldes mindre forbruk enn forventet på en rekke underposter. Betalingstidspunkt for bibliografiske data fra Library of Congress ble forskjøvet slik at denne avgiften (ca 200') ikke ble betalt i 2002. Videre ble det dessverre ikke anledning til kursdeltakelse for de ansatte i det omfang som hadde vært ønskelig. Kurskostnadene ble derfor betydelig mindre enn antatt.

De lave lønnskostnadene gjenspeiler at det på grunn av langtidsfravær pga sykdom og permisjoner bare ble ca 33,5 lønnsårsverk mot forventet 36,5.

Kostnadene til store nyinnkjøp skyldes i stor grad kostnader i forbindelse med flytting til nye lokaler. Det ble i den forbindelse brukt knapt 2,5 mill til oppbygging av ny maskinhall, og vel 1,6 mill til reserveanleggsløsning (katastrofeanlegg) i ny leid maskinhall på NTNU. Foruten dette måtte det investeres i skillevegger og en god del nye møbler til den åpne kontorløsningen, totalt vel 1,3 mill.

Regnskapet for ekstern finansiering viser at en fortsatt har utestående utgiftsrefusjoner for allerede gjennomførte prosjekter på vel 200'. Det antas at disse midlene vil bli utbetalt i 2003.

Styre, råd og referansegrupper

BIBSYS styre i 2002

Utdannings- og forskningsdepartementet har oppnevnt dette styret:

Kirsten Engelstad, riksbibliotekar,
Riksbibliotekjentesten
Vara: Signy Irene Karlsen, senior rådgiver,
RBT.

Ragnar Fagereng, adm.dir., Norges
handelshøyskole. Leder.
Vara: Sverre Spildo, ass. universitets-
direktør, Universitetet i Bergen.

Ellen Hjortsæter, ass. direktør, Statens
bibliotektilsyn.
Vara: Asbjørn Langeland,
bibliotekdirektør, Statens bibliotektilsyn.

Anne Hustad, hovedbibliotekar,
Høgskolen i Molde. Nestleder.
Vara: Else Margrethe Bredland,
hovedbibliotekar, Høgskolen i Agder.

Inger Stray Lien, ass. universitetsdirektør,
Universitetet i Oslo.
Vara: Helge Salvesen, bibliotekdirektør,
Universitetet i Tromsø, f.o.m. 2002-06-14

Ella Leth-Olsen, BIBSYS.
Vara: Per Thoresen, BIBSYS.

Trond Singsaas, organisasjonsdirektør,
NTNU.
Vara: Paul Stray, biblioteksjef, Norges
landbrukshøyskole.

Svein Arne Solbakk, IT-sjef, Nasjonal-
biblioteket.
Vara: Sissel Nilsen, avdelingsdirektør,
Nasjonalbiblioteket.

Jan Atle Toska, leder, Sentralorganet for
fleksibel læring i høgre utdanning, SOFF.
Vara: Tove Blytt Holmen, avdelings-
direktør, Norgesnettrådet.

Observatør fra
arbeidstakerorganisasjonene:

Sigbjørn Hernes, hovedbibliotekar,
Høgskolen i Lillehammer.
Vara: Lars Egeland, hovedbibliotekar,
Høgskolen i Vestfold.

Roy Gundersen, BIBSYS, var sekretær for
styret.

Styret hadde 5 møter i 2002, og behandlet
50 saker.

BIBSYS råd

Rådet har én representant fra hvert av
deltakerbibliotekene,
én representant oppnevnt av Riks-
bibliotekjentesten,
én oppnevnt av Statens Bibliotektilsyn og
tre oppnevnt av arbeidstaker-
organisasjonene.

Rådets leder: Hovedbibliotekar Britt E.
Hjortnes Wold, Høgskolen i Hedmark.

Sekretær: Roy Gundersen, BIBSYS.

Rådet hadde 1 møte i 2002, og behandlet 7
saker.

Referansegruppene

Faste medlemmer ved utgangen av 2002:

Akkvisisjon

Sissel Hafstad, NHH

Vera Høstmark, HSM, nestleder

Linnea Lund Jacobsen, BI

Randi Kiil, UBTø

Sissel Sveipe Knudsen, UBO

Ingvild Monsen, HiB

Helen Sakrihei, NBR, leder

Samlinger

Tove Aursøy, UBiT

Frank B. Haugen, NBR

Eli Hegna, UBO

Gøril Hesstvedt, UBTø, leder

Frøydis Moe Petersen, HH, nestleder

Torild Tveit, HiB

Kari Walde, UBB

Dokumentlevering

Sidsel Gaarde, NBO

Kirsten Kårdal, HiB, leder

Sissel Larne, HiO

Christine Rostgaard, UBO

Bente Saxrud, BI

Marit Gunn Vikan, UBiT, nestleder

Søk

Tore Brattli, UBTø, nestleder

Egil Hamre, UBB

Sigvor Kvale, UBiT

Torhild Larsen, HiØ, leder

Kristin Røijen, HH

Forskdok

Eli Astad, HiT

Kari Fjose, NHH, leder

John Kamsvåg, NTNU, nestleder

Erik Mønness, HH

Jens Vindvad, RBT, observatør

John Wold, HiNT

Det 68. norske bibliotekmøtet

Fram til 2002 har BIBSYS hatt høstmøtet som sitt årlige hovedarrangement. Fra og med 2003 er dette endret til et vårmøte, og det vil bli holdt annethvert år. De årene BIBSYS ikke har vårmøte, er BIBSYS arrangør av Det norske bibliotekmøtet sammen med Norsk bibliotekforening. Det første bibliotekmøtet der BIBSYS deltok som arrangør var Det 68. norske bibliotekmøtet som ble holdt i Stavanger 24.-27. april. Møtet hadde tittelen "Et samlet bibliotek-Norge – Fra idé til praksis". Under møtet hadde BIBSYS rådsmøte og møter for de fem referansegruppene. Møtet hadde totalt rundt 45 arrangement, av disse hadde BIBSYS ansvar for følgende:

Fellesmøtet

Fellesmøtet hadde 340 deltakere. Hovedtemaet var "Bibliotekenes plass og rolle i det moderne utdannings- og forsknings-samfunn".

Program:

Velkommen v/styreleder Ragnar

Fagereng, BIBSYS

Åpningsforedrag v/statssekretær Helge Ole Bergesen, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Internasjonalt perspektiv: *The JISC Information Environment and Contents*

Programmes: New challenges for the library and education community in the UK

v/programme director Catherine Grout, Joint Information Systems Committee / Distributed National Electronic Resource, Storbritannia

Faglige perspektiver: v/ rektor Kirsti Koch Christensen, Universitetet i Bergen, leder av Universitets- og høgskolerådet

Bibliotekenes utfordringer v/direktør Roy Gundersen, BIBSYS

28

Seminarer

Emneportaler – Brukernes behov og bibliotekenes rolle – krav til organisering i fag- og i folkebibliotek

Innledere/paneldeltakere:

Vicedirektør Bo Öhrström, Bibliotekstyrelsen, Danmark

Hovedbibliotekar Halfdan Wiik,

Høgskolen i Stord/Haugesund

Bibliotekkonsulent Sølvi Riise, Nordland fylkesbibliotek

Bibliotek tjenester til et flerkulturelt samfunn en utfordring for bibliotek og biblioteksystemer. Erfaringer fra Sveits og fra Norge

Innledere:

Genevieve Clavel-Merrin, Swiss National Library, Sveits

Prosjektleder Kirsten Leth-Nielsen,

Bazar/Det flerspråklige bibliotek

Spesialkonsulent Anett Kolstad,

Deichmanske bibliotek

Rådgiver Jan-Erik Kofod, BIBSYS

Bibliotek.no

Presentasjon av 'bibliotek.dk' og

'def.katalogen' i Danmark. Kan dette

overføres til norske forhold – i form av én 'bibliotek.no'?

Innledere:

Vicedirektør Bo Öhrström,

Bibliotekstyrelsen, Danmark

Seniorrådgiver Ole Husby, BIBSYS

Avdelingsleder Unni Knutsen, Nasjonalbiblioteket

Kvalitetssikret informasjon og kildekritikk– bibliotekenes rolle

Innleder: Førstebibliotekar Roar Storleer, Universitetsbiblioteket i Trondheim

Personalet i BIBSYS

Sølvi Alfnes, førstekonsulent

Håkon Alstad, avdelingsleder

Roger Aunet, førstekonsulent

Roar Berg, avdelingsingeniør

Svein Bjerken, førstekonsulent

Rune Brandshaug, avdelingsleder

Ove Bruvoll, førstekonsulent

Timo Brøyn, førstekonsulent

Daniel Buchmann, avdelingsingeniør

Erling Fossan, rådgiver

Hans Olaf Gundersen, førstekonsulent

Marit Anita Gundersen, førstefullmektig

Roy Gundersen, direktør

Arnvid Hellebust, førstekonsulent

Sigbjørn Holmslet, rådgiver

Ole Husby, seniorrådgiver

Hege Johannesen, rådgiver

Sverre Magnus Elvenes Joki,
førstekonsulent

Leif Magnar Kjønnøy, førstekonsulent

Jan Erik Kofoed, rådgiver

Ella Leth-Olsen, førstekonsulent

Gunnfrid Løveng, konsulent

Bjørn Løvås, førstekonsulent

Arne Midtun, senioringeniør

Ingrid Mogset, førstekonsulent

Anne Munkebyaune, rådgiver

Eirik Nilsen, førstekonsulent

Unni Nilsen, konsulent

Mona-Lise Pedersen, førstekonsulent

Nils Olav Pukstad, rådgiver

Hans Christian Rohde, førstekonsulent

Ragnhild Høgler Rohde, konsulent

Sigrid Smedsrud, førstekonsulent

Gunvald Strømme, førstekonsulent

Vera Tagseth, førstekonsulent

Per Thoresen, førstekonsulent

Øystein Tødenes, universitetsbibliotekar

Siri Coldevin Vikan, førstekonsulent

Førstekonsulent Gunnhild Fylling sluttet i
2002

Statusmøter

BIBSYS holder statusmøter mellom BIBSYS ledelse og deltakerbibliotekene.

I 2002 ble det holdt færre statusmøter enn i 2001, blant annet på grunn av arbeidet med flytting til nye lokaler.

Møtene ble holdt:

Nasjonalbiblioteket, 15. november 2002

Nasjonalbiblioteket, Rana avdeling, 7. november 2002

Universitetsbiblioteket i Oslo, 29. november 2002

Andre møter

Systemleverandørgruppen

Det ble holdt 2 møter i Systemleverandørgruppen, som består av 6 leverandører av biblioteksystemer i Norge. Gruppen har arbeidet med standardisering av fjernlånsbestillinger og bruk av felles låntakernummer.

NorZig

NorZig er en interessegruppe som hadde to møter i 2002. BIBSYS er koordinator for gruppen. En ny revisjon av norsk Z39.50-profil ble vedtatt i 2002. Denne gir bl.a. detaljerte retningslinjer for utveksling av beholdningsinformasjon.

Seminarer

Det ble holdt 1 seminar om elektroniske tidsskrifter

Deltakelse på seminarer, konferanser, utstillinger o.l.

BIBSYS-gruppen deltok på en rekke arrangementer i Norge og utenlands i 2002, bl.a. på disse:

Faglig forum ved Høgskolen i Oslo,
Oslo, 11. februar

**Omstilling i universitets- og
høgskolebibliotek.**
Oslo, 6 - 7. mars

**NetLab and Friends; Tribute and Outlook
after 10 Years of Digital Library
Development.**
Lund, 10.-12. april

**NOLUG-møte (Norsk Online
Brukergruppe).**
Oslo, 11. april

Nettbasert læring i biblioteksperspektiv.
Odense, 17.-18. april

**ELAG 2000 (European Library
Automation Group).**
Roma, 17.-19. april

**IFLA 2002 (International Federation of
Library Associations and Institutions),**
Glasgow, august

Kunnskapsorganisasjonsdagene, DDK5
Oslo 26.-27. august

**ECDL 2000 (European Conference on
Digital Libraries).**
Roma, 16.-18. september

**Dokumentasjon av forskning ved
universiteter og høgskoler.**
Oslo, 17. september

**NVBF's 5th Nordic Interlending
Conference,**
Reykjavík, 3.-5. oktober

**DC 2002 Metadata for e-Communities:
Supporting Diversity and Convergence
(Dublin Core Conference).**
Firenze, 13.-17. oktober

**The Andrew W. Mellon Foundation
Conference on Union Catalogs.**
Tallinn, 17.-19. oktober

III Jornadas de Bibliotecas Digitales.
Madrid, 16.-20. November

**OCLC Seminar: Rights and Resolution
Service.**
London, 3. desember

**The Methodics of Creating and Using
Digital Libraries in Medicine.**
Praha, 9.-10. desember

Foredrag

Roy Gundersen

Forskdok i et nasjonalt perspektiv
Dokumentasjon av forskning ved
universiteter og høyskoler.
UHR, Oslo, 6.-7. mars

Bibliotekenes utfordringer
Det 68. norske bibliotekmøtet.
Stavanger, 24.-27. april

*BIBSYS Digital Research Library – Status and
Plans*

III Journadas de Bibliotecas Digitales.
Madrid, 16.-20. November

*Library Co-operation and Technological
Solutions in building a Digital Library*
The Methodics of creating and using
Digital Libraries in Medicine.
Praha, 9.-10. desember

Ole Husby

*How can BIBSYS benefit from FRBR
(Functional Requirements for Bibliographic
Records)?*

NetLab and friends.
Lund, 10.-12. april

Bruk av Dewey i Emneportaler, særlig BIBSYS
Kunnskapsorganisasjonsdagene 2002.
Oslo, 26.-27. august

Linking in Union Catalogs
The Andrew W. Mellon Foundation
Conference on Union Catalogs.
Tallinn, 17. oktober

Hege Johannesen

*Om Forskdok – et system for forsknings-
dokumentasjon*
Norsk forskningsdokumentasjon – hvor
finner vi den? NOLUG-møte.
Oslo, 11. april

Hvorfor registrere i Forskpub?
Forskdok Miniseminar, Høgskolen i
Molde.
Molde, 16. januar

Jan-Erik Kofoed

*Multilingual Library Systems – Technical
Challenges*
Det 68. norske bibliotekmøte.
Stavanger, 24.-27. april

Ella Leth-Olsen

Elektroniske tidsskrifter i BIBSYS
Faglig forum ved Høgskolen i Oslo.
Oslo, 11. februar

Sigrid Smedsrud

*Standards for exchanging Interlending Loan
Information between Norwegian Library
Systems*
NVBF's 5th Nordic Interlending
Conference.
Reykjavík, 3. - 5. oktober

BIBSYS
NVBF's 5th Nordic Interlending
Conference.
Reykjavik, 3 - 5.oktober

Komiteer, tillitsverv m.m.

Rune Brandshaug

Medlem av RBTs referanseutvalg for statistikk for fag- og forskningsbibliotekene.

Roy Gundersen

Medlem av hovedkomiteen for 'IFLA 2005 Oslo'.

Nestleder i styret for ONE Association.

Ole Husby

Medlem i ELAG Board (European Library Automation Group).

NorZIG-koordinator

Medlem av ABM-utviklings arbeidgruppe for digitale bibliotek

Anne Munkebyaune

Medlem av Den norske katalogkomite.

Observatør i IFLA Joint Steering Committee of Cataloguing

Publikasjoner

BIBSYS BIBSYS-nytt. 2 hefter

Årsrapport 2001

BIBSYS-kurs

BIBSYS holder kurs for ansatte i BIBSYS-bibliotekene. Noen er åpne kurs, andre blir holdt som in-house-kurs for ett eller flere BIBSYS-biblioteker. I 2002 arrangerte vi disse kursene, (personene nevnt var kursleder):

Tilvekst (in-house), Oslo, jan, 3 dgr,
Turid Høiberget Nilsen, UBO

Katalog (in-house), Oslo, jan, 5 dgr,
Gøril Hesstvedt, UBTø

Introduksjon og Søking, Oslo, jan, 3 dgr,
Per Thoresen, BIBSYS

Periodika (in-house), Oslo, jan, 4 dgr,
Ella Leth-Olsen, BIBSYS

Forskdok, Oslo, jan, 1 dgr,
Hege Johannesen, BIBSYS

Elektroniske tidsskrifter (seminar)
Tønsberg, feb, 1 dgr,
Ella Leth-Olsen, BIBSYS

Katalog, Oslo, feb, 5 dgr,
Linda Østbye, UBiT

Periodika, Oslo, feb, 4 dgr,
Torill Johannessen, UBTø

Periodika (in-house), Oslo, mars, 1 dgr,
Torill Johannessen, UBTø

Periodika (in-house), Alta, mars, 2 dgr,
Ella Leth-Olsen, BIBSYS

Videregående katalogisering (in-house forelesning JBI), Oslo, mars, 1 dgr,
Anne Munkebyaune, BIBSYS

Tilvekst (in-house), Oslo, mars, 3 dgr,
Turid Høiberget Nilsen, UBO

Musikk-katalogisering, Oslo, mars, 2 dgr,
Nina Berve, NB og
Jorunn Eckhoff Færden, NB

Periodika (in-house), Oslo, april, 3 dgr,
Torill Johannessen, UBTø

Utlån/Innlån (in-house), Oslo, april, 3 dgr,
Kirsten Kårdal, HiB

Utlån/Innlån Oslo, mai, 4 dgr,
Jorunn Alstad, UBiT

Periodika (in-house), Oslo, mai, 4 dgr,
Torill Johannessen, UBTø

Katalog (in-house), Kristiansand, juni, 4 dgr,
Liv Lundebø, Arkitekthøgskolen

Periodika, Oslo, juni, 4 dgr,
Torill Johannessen, UBØ

Introduksjon og Søking, Oslo, okt, 3 dgr,
Per Thoresen, BIBSYS

Bibliografisk registrering, Oslo, okt, 1 dgr,
Linda Østbye, UBiT

Katalog, Oslo, okt, 3 dgr,
Linda Østbye, UBiT

Forskdok, Oslo, okt, 2 dgr,
Hege Johannesen, BIBSYS

Bibliografisk registrering, Oslo, okt, 1 dgr,
Irmelin Lyng, UBB

Katalog, Oslo, nov, 3 dgr,
Irmelin Lyng, UBB

Akkvisisjon, Oslo, nov, 2 dgr,
Ella Leth-Olsen, BIBSYS og
Vera Høstmark, HSM

Monografier, Oslo, nov, 1 dgr,
Ella Leth-Olsen og
Vera Høstmark, HSM

Utlån/Innlån Oslo, des, 4 dgr
Jorunn Alstad, UBiT

Periodika Oslo, des, 2 dgr
Torill Johannessen, UBTø

BIBSYS-bibliotekene

Pr. 31. desember 2002

Aker universitetssykehus HF	Høgskolen i Molde
Arbeidsforskningsinstituttet*)	Høgskolen i Narvik
Arkitekthøgskolen i Oslo	Høgskolen i Nesna
Aust-Agder sykehus HF*)	Høgskolen i Nord-Trøndelag
Betanien sykepleierhøgskole	Høgskolen i Oslo
Blakstad sykehus HF	Høgskolen i Stavanger
Bredtvet kompetansesenter	Høgskolen i Stord/Haugesund
Chr. Michelsens institutt	Høgskolen i Sør-Trøndelag
Det norske radiumhospital HF*)	Høgskolen i Telemark
Det teologiske Menighetsfakultet*)	Høgskolen i Tromsø
Diakonhjemmet høgskole	Høgskolen i Vestfold
Diakonissehjemmets høgskole	Høgskolen i Østfold
Dronning Mauds Minne Høgskolen	Høgskolen i Ålesund
Fiskeridepartementet	Høgskolen i Sogn og Fjordane
Fiskeridirektoratet	Høgskolen i Volda
Forsvarets forskningsinstitutt	Institutt for energiteknikk
Handelshøgskolen BI	Institutt for Journalistikk
Helse Fonna HF*)	Kriminalomsorgens utdanningscenter*)
Høgskolen i Agder	Kunsthøgskolen i Oslo
Høgskolen i Akershus	Lillegården kompetansesenter
Høgskolen i Bergen	Matforsk
Høgskolen i Bodø	Meteorologisk institutt*)
Høgskolen i Buskerud	Misjonshøgskolen
Høgskolen i Finnmark	Møller kompetansesenter
Høgskolen i Gjøvik	Nasjonalbiblioteket
Høgskolen i Harstad	NIFU
Høgskolen i Hedmark	NINA
Høgskolen i Lillehammer	NKS-høgskolene

Norges Bank	Universitetsbiblioteket i Bergen - Universitetet i Bergen
Norges byggforskningsinstitutt	
Norges forskningsråd	Universitetsbiblioteket i Oslo - Universitetet i Oslo
Norges Handelshøgskole	
Norges idrettshøgskole	Universitetsbiblioteket i Tromsø - Universitetet i Tromsø
Norges landbrukshøgskole	Universitetsbiblioteket i Trondheim - Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet
Norges veterinærhøgskole	
Norges Informasjonsteknologiske Høgskole	Universitetssenteret på Svalbard AS
Norsk filminstitutt	Utdannings- og forskningsdepartementet
Norsk Folkemuseum	
Norsk lærerakademi	*) Ny BIBSYS-deltaker i 2002
Norsk Oljemuseum*)	
Norsk Polarinstitutt	
Norsk Teknisk Museum	
Norsk Treteknisk Institutt	
Nynorsk kultursentrum	
Nærings- og handelsdepartementet *)	
Planteforsk Plantevernet	
Polithøgskolen	
Riksantikvaren	
Rogaland Psykiatriske Sykehus	
Sámi allaskuvla/Samisk høgskole	
Sentralsjukehuset i Rogaland	
SINTEF Energiforskning AS	
SINTEF Unimed	
Statens forvaltningstjeneste	
Statens institutt for rusmiddelforskning	
Statistisk sentralbyrå	
Sykehuset Buskerud HF*)	
Sørlandet kompetansesenter*)	

Forskdok - institusjonene

Pr 31. desember 2002

Arbeidsforskningsinstituttet	Høgskolen i Vestfold
Arkitekthøgskolen i Oslo	Høgskolen i Østfold
Bredtvet kompetansesenter	Høgskolen i Ålesund
Det teologiske Menighetsfakultetet	Høgskolen Stord/Haugesund
Diakonhjemmet høgskolesenter	Høgskulen i Sogn og Fjordane
Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning	Høgskulen i Volda
Handelshøgskolen BI	Kunsthøgskolen i Oslo, Avd. Statens kunstakademi
Helse Nord-Trøndelag HF *)	Lillegården kompetansesenter
Huseby kompetansesenter	Lovisenberg diakonale høgskole
Høgskolen i Agder	Menighetssøsterhjemmets høgskole *)
Høgskolen i Akershus	Møller kompetansesenter
Høgskolen i Bergen	Møreforskning Molde
Høgskolen i Bodø	Møreforskning Volda
Høgskolen i Buskerud	NKS-høgskolene
Høgskolen i Finnmark	Nordlandsforskning
Høgskolen i Gjøvik	Norges handelshøgskole
Høgskolen i Hedmark	Norges idrettshøgskole
Høgskolen i Lillehammer	Norges landbrukshøgskole
Høgskolen i Molde	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Høgskolen i Narvik	Norges veterinærhøgskole
Høgskolen i Nesna *)	Norsk filminstitutt
Høgskolen i Nord-Trøndelag	Norsk institutt for studier av forskning og utdanning
Høgskolen i Oslo	Norsk Lærerakademi
Høgskolen i Stavanger	Norsk senter for økologisk landbruk
Høgskolen i Sør-Trøndelag	NORUT Samfunnsforskning as
Høgskolen i Telemark	
Høgskolen i Tromsø	

Rogalandforskning

Rusmiddeldirektoratet

Sámi allaskuvla / Samisk høgskole

SINTEF Energiforskning AS *)

Tambartun kompetansesenter

Universitetet i Bergen

Universitetet i Tromsø

Universitetscenteret på Svalbard AS

Universitetsstudiene på Kjeller

Østlandsforskning

*) Ny Forskdok-institusjon i 2002